

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/282/2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

267/2019. (X. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2019. június 22-én előterjesztett **panaszát** a 2019. október 29-én megtartott zárt ülésén

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a D. város Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2019. június 24., illetve június 28. napján történt rendőri intézkedés (tájékoztatási kötelezettség) nem megfelelő módja, illetve a helyszíni bírság kiszabása miatt 2019. július 19-én, postai úton terjesztette elő panaszát a Testülethez, amit 2019. augusztus 1-jén, postai úton kiegészített.

I.

A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint 2019. június 24-én 9 óra körül a M. városból kifelé vezető úton közlekedett gépkocsival, előtte két gépkocsi (egy személygépkocsi és egy furgon, utánfutóval) haladt. A panaszos előzésbe kezdett, abban a pillanatban azonban egyik jármű sem jelzett előzést vagy kanyarodást. A panaszos az előtte haladó személygépkocsit megelőzte, és már a furgon (Renault Trafic) mellé ért, mikor az balra kanyarodásba kezdett (egy jelzés nélküli, előre nem látható mellékútra), és a panaszos gépkocsijának jobb oldalába ütközött. A panaszos a gépkocsiját éppen hogy az úton tudta tartani, ezért – az ijedtség és sokkhatás miatt,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

a balesetben részes másik fél tiltakozása ellenére – ragaszkodott hozzá, hogy rendőri intézkedés és helyszínelés történjen.

A panaszos ennek érdekében felhívta a 107-es segélyhívó számot, ahol rögzítették a bejelentését. Pár perccel később visszahívták, hogy S. városból fognak járőrt küldeni.

A kikerkező rendőrök meghallgatták a panaszost, majd azt a tájékoztatást adták, hogy ők helyszínelni nem tudnak. Amennyiben a panaszos ragaszkodik a helyszíneléshez, D. városból hívnak rendőröket. Ezek a rendőrök azt is elmondták, hogy amennyiben a D. városi rendőröket kihívják, azok mindkét felet megbüntetik, mert „így szokták”. A panaszos ennek ellenére ragaszkodott a helyszíneléshez.

A D. városból kikerkező rendőr és rendőrhallgató részére mind a panaszos, mind a balesetben részes másik fél elmondta az eseményeket. A balesetben részes másik fél azt állította, hogy irányjelzőt használt, és egyáltalán nem látta a panaszost. A panaszos pedig közölte, hogy az előzés megkezdésekor a másik fél nem használt irányjelzőt, illetve ő nem észlelt olyan körülményt, ami az előzést akadályozta volna. Ez a rendőr a helyszínelés kéréséről megpróbálta lebeszélni a panaszost, mondván, hogy az eljárás lezárásáig nem tudja majd megjavíttatni a gépkocsit, továbbá az eljárási költség és a büntetés összege sokkal magasabb lehet, a kárszakértők hoznak döntést, a legtöbb esetben 50-50%-ot „ítélnék”.

Ezt követően a rendőr mindkettőjüket helyszíni bírsággal sújtotta: a panaszost azért, mert a kereszteződés miatt nem előzhetett volna, a balesetben részes másik felet pedig azért, mert nem tájékozódott kanyarodása előtt. A panaszos jelezte, hogy „szaggatott vonal van”, és tábla nem jelezte, hogy a kérdéses helyen leágazás van. Erre a rendőr azt válaszolta, hogy ebben az esetben olyan szabály érvényesül, ami „a KRESZ vizsgán is csak egy pontos és senki sem tudja”. A panaszos nem értette ezt, de elfogadta a rendőr közlését.

A rendőr a panaszostól és a másik féltől is elkérte az iratokat, megírta a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatványt, és felszólította a feleket, hogy írják alá. A panaszos az eset körülményei miatt el sem olvasta a nyomtatványt, csak két nappal később nézte meg, akkor vette észre, hogy arra azt írta a rendőr, hogy „az előzés megkezdése előtt nem győződött meg arról, hogy a másik jármű irányjelzési szándékot jelzett”. A panaszos szerint ez nem fedti a valóságot, és nem is hangzott el ilyen megállapítás a helyszínen.

A panaszos a helyszíni bírságot kiszabó rendőr azonosító számát feljegyezte (56699).

2) A panaszos ezt követően, 2019. június 28-án 13 óra 50 perc körül bement a D. városi Rendőrkapitányságra, hogy panaszt tegyen. Az ügyfeleket fogadó személy („rendőr”) azt közölte, hogy a helyszíni bírságot elfogadta, ezért nem tehet panaszt. A panaszos viszont közölte, hogy az eljárás miatt szeretne panaszt tenni. A rendőr elkérte a helyszíni bírságról szóló nyomtatványt, majd azt a felvilágosítást adta, hogy meg kell várni, amíg megérkezik a határozat a bírságról, és majd azzal jöhet vissza a panaszos a rendőrségre. (Ezzel összefüggésben a panaszos úgy nyilatkozott a beadványban, hogy korábban nem okozott balesetet, illetve nem sújtották helyszíni bírsággal, ezért arról is csak napok múlva, ismerősektől szerzett tudomást, hogy nem fog határozatot kapni).

A panaszos sérelmezi, hogy mind a helyszínen, mind pedig a rendőrség épületében téves tájékoztatást kapott, ami miatt sérült a „korrekt eljáráshoz való joga”, illetve méltánytalannak tartja mindkét intézkedést, illetve a „büntetését”.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében további felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A panaszolt rendőri intézkedést a D. városi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök: a D. városi Rendőrkapitányság, Közrendvédelmi Osztály M. város Rendőrőrs r. főörzsmester b. városi körzeti megbízottja (S. T.), a M. város Rendőrőrs r. főörzszászlós csoportparancsnoka (T V.), továbbá a D. Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály c. r. főörzszászlója (K. L.) foganatosították, továbbá jelen volt egy rendőr hallgató (T. A.) is. A rendőrségi iratok szerint a S. város Rendőrkapitányság állományából rendőr nem volt jelen a helyszínen.

2) A rendőrség továbbította a Testület részére a panaszos segélyhívó számra tett bejelentéséről készült hangfelvételt, továbbá a kapcsolódó „Küldés leírása”, illetve „Eset adatlap” megnevezésű dokumentumokat.

a) Az 1 perc 19 másodperc terjedelmű felvétel szerint a panaszos azért hívja fel a segélyhívó számot, mert egy koccanáshoz szeretne rendőrt híyni. M városból S. város felé történt az eset, éppen elhagyták a helységev táblát. M. városból legfeljebb egy kilométerre történt a baleset. Az operátor kérdésére a panaszos elmondja, hogy személyi sérülés nem történt, illetve azt, hogy egy Renault Trafic és egy személyautó ütközött, az üzemanyag nem folyik.

b) A „Küldés leírása” megnevezésű dokumentum azt tartalmazza, hogy 2019. június 24-én 8 óra 22 perckor a panaszos bejelentést tett telefonon a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére arról, hogy az általa vezetett járművel közlekedett a 6219-es számú úton M. város irányából S. város irányába. Járművével megkezdte az előtte haladó járművek előzését, amikor elé kikanyarodott egy kisteherautó. Ennek következtében a járművek összeütköztek. Személyi sérülés nem történt, a járművekben anyagi kár keletkezett. A járőr mindkét fél felelősségét megállapította, helyszíni bírságot szabott ki.

A riasztás időpontja 2019. június 24. 8 óra 27 perc, az első egység helyszínre indulása 8 óra 37 perckor történt meg, ami 8 óra 43 perckor érkezett meg, és 9 óra 41 perckor távozott. A második egységet 8 óra 53 perckor riasztották, ami 9 óra 29 perckor indult a helyszínre és 11 óra 10 perckor érkezett ki, illetve távozott is.

c) Az „Eset adatlap” megnevezésű dokumentum a hangfelvételen [Állásfoglalás II. rész 2) a) pont] elhangzottak, illetve a „Küldés leírása” elnevezésű dokumentumban [Állásfoglalás II. rész 2) b) pont] foglaltakhoz képest többletinformációt nem tartalmaz, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekintett.

3) A D. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának az anyagi káros közúti közlekedési balesetről szóló jelentése az alábbiakat tartalmazza.

A baleset feltételezett okozójaként mind a panaszost, mind a másik felet megjelölte a jelentést készítő c. r. főörzsászlós helyszínelő. A baleset valószínűsíthető oka az volt, hogy a panaszos megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 34. §-ának (4) bekezdés a) pontjában foglalt szabályt, míg a másik fél megszegte a KRESZ 31. §-ának (6) bekezdésében foglalt szabályt.

A jelentés szerint a balesetben érintett másik fél személygépkocsival és a hozzá kapcsolt utánfutóval közlekedett M. város irányából S. város irányába. A járműve mögött közlekedett egy ismeretlen hatósági jelzésű személygépjármű, amit a panaszos személygépjárművel előzni kezdett. Az előzés során későn észlelte, amint a megelőzőtt jármű előtt haladó furgon balra kanyarodási szándékot jelzett, majd megkezdte a balra kanyarodást. A furgon vezetője elmulasztott meggyőződni arról, hogy az ő járművének előzését más jármű megkezdte-e, majd a balra kanyarodást végrehajtotta. A baleset során személyi sérülés nem történt, anyagi kár keletkezett.

A helyszínen fényképelvétel készült, priorálást végeztek, alkoholszondás ellenőrzés történt (negatív eredménnyel), és a járművezetőkkel szemben 10.000 forintos helyszíni bírságot szabtak ki az általuk elkövetett szabálysértés miatt.

A baleset során anyagi kár keletkezett: a panaszos járművének jobb oldali első és hátsó ajtója behorpadt, míg a másik vezető járművének első vészharítója letört, a bal első lámpa kiesett.

4) A rendőrség továbbította a panaszossal és a balesetben részes másik személlyel szemben kiszabott helyszíni bírságról szóló nyomtatványt. A dokumentumok azt tartalmazzák, hogy az elkövetés helye a * sz. út, M. város településtől N. város irányába 700 méterre volt, az elkövetés ideje pedig 2019. június 24. 7 óra 55 perc.

A panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírságról szóló nyomtatvány szerint továbbá a panaszos „az előzés megkezdése előtt nem győződött meg arról, hogy a másik jármű irányjelzési szándékot jelzett. Anyagi káros baleset történt. A panaszos ennek következtében megsértette a KRESZ 34. §-ának (4) bekezdését, illetve a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 218. §-a szerinti szabálysértést elkövette, ami miatt vele szemben 10.000 forint helyszíni bírságot szabtak ki. A panaszos a bírság megfizetését vállalta, azt aláírásával tanúsította.

A másik helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány szerint a balesettel érintett másik jármű vezetője „balra kanyarodás előtt nem győződött meg annak veszélytelenségéről”, továbbá a vezetői engedélyét otthon felejtette. A vezető ennek következtében megsértette a KRESZ 31. §-ának (6) bekezdését, illetve elkövette a Szabs. tv. 224. §-a szerinti szabálysértést), ami miatt vele szemben 10.000 forint helyszíni bírságot szabtak ki.

5) A „Napi beszámoló” megnevezésű dokumentum adataiból, az ügy szempontjából az a releváns információ ismerhető meg, hogy a panaszos (és a másik vezető) általános igazoltatása 2019. június 24-én 9 óra 20 perckor történt meg.

6) A 2019. június 24-ei rendőri intézkedéssel összefüggésben az intézkedő rendőrök (, illetve a rendőrhallgató nő) jelentést készítettek.

a) A Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Tevékenységirányítási Központ (a továbbiakban: TIK) r. őrnagy főügyelete jelentésében előadta, hogy az esemény óta két hónap eltelt, érdemi információval nem szolgálhat. Szolgálati vezénylése során, 2019. június 24-én 8 óra 15 perctől 20 óra 15 percig látott el szolgálatot a Megyei Rendőr-főkapitányság TIK-ben, feladata a D. város Rendőrkapitányság irányítása volt. A r. őrnagy a kapott adatlapot kezelte, a járőr által jelentett intézkedést rögzítette. Mászt az ügygel kapcsolatosan elmondani nem tudott.

b) A helyszínre elsőként kiérkező rendőr a D. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály M. város Rendőrőrs r. főtörzsőrmester körzeti megbízottja volt. Jelentésében előadta, hogy 2019. június 24-én 7 órától 17 óráig teljesített szolgálatot a M. város Rendőrőrs illetékességi területén. Annak során a r. főtörzssászlós csoportparancsnokkal egy szolgálati gépkocsit vittek egy S. városi szervizbe, amit a rendőr a TIK ügyelete felé rádióon jelzett, kért és kapott engedélyt a terület elhagyására. Ott végezve, a TIK ügyeletesének utasítására megjelentek M. város, a S.-majornál, ahonnan anyagi káros balesetről érkezett bejelentés.

A helyszínre érve a r. főtörzsőrmester azt tapasztalta, hogy két gépjármű a *-es út melletti egyik mellékúton áll, egymás mögött, lakott területen kívül. A gépkocsivezetőket és gépjárművüket PDA eszközön keresztül az Országos Nyilvántartásban leellenőrizte. Mindkét felet meghallgatta, illetve mind két járművet megtekintette.

Ezt követően az eset tisztázása érdekében a TIK ügyeletesén keresztül a D. városi Rendőrkapitányság Közlekedési Osztályáról balesethelyszínelőt kért a rendőr a helyszínre, mivel nem volt egyértelmű a baleset okozásáért felelős személy kiléte, egyik fél sem érezte magát hibásnak.

A helyszínre érkezett a c. r. főtörzssászlós helyszínelő egy rendőrhallgató hölgygel. A helyszínelőt a r. főtörzsőrmester tájékoztatta az esetről, és a helyszínt neki átadta a további intézkedés megtétele céljából.

A rendőr jelentésében úgy nyilatkozott, hogy ő a helyszínen semmiféle felvilágosítást nem adott, mivel a felek nem tudtak megegyezni a felelősségről. A helyszíni bírság kapcsán sem adott tájékoztatást, azt a helyszínelést folytató rendőr tette meg. A r. főtörzsőrmester továbbá nem próbálta lebeszélni a panaszost a helyszínelésről, mivel előtte nem tudtak megegyezni a baleset okozásáért való felelősségről, ezért is kért az esethez balesethelyszínelőt. A kiérkező helyszínelő sem próbálta lebeszélni a panaszost a helyszínelésről: mindkét felet meghallgatta, majd őket felvilágosította, hogy mit hibáztak, és részükre egy-egy helyszíni bírságot ajánlott fel, amit mindketten a helyszínen elfogadtak.

A rendőr az intézkedés során mind két fél irányába megfelelő hangnemet és magatartást tanúsított, végig kulturáltan, kedvesen kérdezett, és válaszolt kérdéseikre, illetve a helyszínelést végző rendőr is ugyanígy tett.

c) A M. város Rendőrőrs r. főtörzssászlós körzeti megbízotti csoportparancsnokának jelentése az alábbiakat tartalmazza.

2019. június 24-én 6 órától 14 óráig a M. város Rendőrőrsön mint körzeti megbízott csoportparancsnok látott el feladatot. Egy szolgálati gépjárművet apróbb meghibásodás miatt vitt át S. városba, a r. főtörzsőrmester ment utána egy másik szolgálati gépjárművel. Amikor a meghibásodott gépkocsit a parkolóban elhelyezte a szervizben, akkor kapta a küldést a r.

főtörzsőrmester: a *sz. úton, M. város irányából S. város irányába a M. város tábla után történt egy anyagi káros baleset. A csoportparancsnok átült a másik szolgálati gépjárműbe, és a megadott címre mentek.

A helyszínre érve egy bekötő úton, a helységnévtábla után találták meg a baleset részeseit, akik addigra már a helyszínt megváltoztatták, és félreálltak.

A rendőrök a napszaknak megfelelően köszöntek, majd a r. főtörzsőrmester közölte nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát és beosztási helyét. A r. főtörzssászlós mint parancsnok volt jelen, az intézkedésben nem vett részt, ezért csak köszönt.

A balesetben résztvevőket a r. főtörzsőrmester intézkedés alá vonta: igazoltatta őket, majd az adatokat a PDA készüléken keresztül ellenőrizte. Szondát nem alkalmazott (az nem volt a gépjárműben). A felektől megkérdezte, hogy mi történt, valamint azt, hogy meg tudnak-e egyezni. Azonban mindkét fél a saját igazát hajtotta és vitatta, hogy ki lehet a hibás a baleset bekövetkezéséért.

Ezt követően mindkét féllel közölte a r. főtörzsőrmester: mivel rendőri intézkedést kértek, a rendőrségnek kötelessége szankciót alkalmazni, ami lehet figyelmeztetés, helyszíni bírság vagy szabálysértési feljelentés. Amennyiben sikerül megegyezniük és kitöltik a kárbejelentőt, akkor a rendőrök részéről egy figyelmeztetéssel zárul az intézkedés. Amennyiben nem tudnak megegyezni, baleseti helyszínelőt kell a helyszínre kérni. A baleset részeseként jelen lévő hölgy közölte, hogy a férjével mobiltelefonon felvette a kapcsolatot, aki az mondta, hogy semmiképpen ne vállalja el a baleset bekövetkezéséért a felelősséget.

Mivel a helyszínen a két fél nem tudott megegyezni, a r. főtörzsőrmester a TIK ügyeletén keresztül közlekedési rendőrt kért a helyszínre. A helyszínre a D. város Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály r. főtörzssászlós baleseti helyszínelője érkezett ki, egy rendőrhallgatóval (őt nem ismerték). A r. főtörzssászlós a r. főtörzsőrmester elmondta, hogy mi történt, majd az intézkedést átadta neki.

A baleseti helyszínelő köszönt, bemutatkozott, közölte nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát és beosztási helyét, majd a feleket meghallgatta a balesettel kapcsolatosan. Ezek után alkoholszondát alkalmazott, ami negatív éréket mutatott mindkettejüknél. Ezt követően közölte velük, hogy ki milyen KRESZ szabályszegést követett el, ami miatt bekövetkezett a baleset.

A r. főtörzssászlós emlékezete szerint mindkét gépjárművezetőnek 10.000 forintos helyszíni bírságot ajánlott fel a helyszínelő, amennyiben azt elfogadják. A panaszos megkérdezte, hogy miért nem helyszíneli le a történeteket. A helyszínelő azt válaszolta: ha elfogadják a helyszíni bírságot, akkor jelentést és fényképeket készít, és a bírsággal zárja az intézkedést. A panaszos azon kérdésére, ha nem fogadja el a bírságot, mi történik, a rendőr azt válaszolta, hogy ebben az esetben kötelezően szabálysértési feljelentést kell készítenie, és le kell folytatnia a helyszínelést. A panaszos ezt követően azt válaszolta, hogy inkább a helyszíni bírságot választja.

A r. főtörzsőrmester rendőri jelentést azért nem készített, mivel abban állapodtak meg a baleseti helyszínelővel, hogy neki mindenképpen jelentést kell írnia, a r. főtörzsőrmesternek nem kell.

Mivel a csoportparancsnokra és a r. főtörzsőrmesterre ezek után nem volt már szükség, így eltávoztak a helyszínről.

A panaszos megkérdezte a csoportparancsnoktól, hogy a baleseti helyszínélő miért sokára ér csak a helyszínre M. városból, aki közölte vele, hogy nem onnan, hanem D. városból érkezik. A panaszos kérdezte azt is, hogy M. városban nincs rendőr, amire a rendőr azt válaszolta, hogy ott rendőrőrs van, rendőr is van, ő pedig a csoportparancsnokuk. A panaszos továbbá kérte, hogy a r. főtörzsőrmester hajtson végre helyszínelést, amire a csoportparancsnok közölte, hogy a r. főtörzsőrmester körzeti megbízott és nem tudja végrehajtani ezt a speciális feladatot, amihez mérőeszköz kell, azt a baleseti helyszínélő tudja végrehajtani. A hölgy megkérdezte, hogy amennyiben a baleseti helyszínélő kikerkezik, milyen szankcióra lehet számítani, amire a csoportparancsnok elmondta, hogy figyelmeztetheti, helyszíni bírságot szabhat ki vagy feljelentheti az intézkedő rendőr; azt majd a rendőr fogja eldönteni a helyszínen. Külön azt nem hangsúlyozták ki, hogy mindenképpen megbüntetik őket.

d) A D. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály c. r. főtörzssászlós helyszínélője és balesetvizsgálója jelent meg a helyszínen.

A c. r. főtörzssászlós jelentésében előadta, hogy 2019. június 24-én – mivel az elsőként helyszínre irányított S. város Rendőrkapitányság állománya nem intézkedett – a M. város Rendőrőrs állományaiba tartozó körzeti megbízottak kértek segítséget anyagi kárral járó közlekedési baleset ügyében, amelyben ők megkezdtek az elsődleges intézkedést.

A helyszínre érkezve ott tartózkodott két hölgy, akik a baleset részesei voltak, továbbá a r. főtörzssászlós körzeti megbízott csoportparancsnok és a r. főtörzsőrmester körzeti megbízott. A rendőrök tájékoztatták az általuk megtett intézkedésekről és arról, hogy a baleset részesei nem tudnak a felelősség kérdésben egymással megegyezni. A körzeti megbízottak nem tudták megállapítani, hogy ki szegte meg és milyen mértékben a KRESZ szabályait. Az intézkedésnél a c. r. főtörzssászlós mellett a D. városi Rendőrkapitányságon gyakorlatát töltő rendőrhallgató is volt.

A c. r. főtörzssászlós meghallgatta a balesetben részes feleket, továbbá megvizsgálta a baleset helyszínét és a járműveket. Az elmondottak, a járműveken keletkezett rongálódások, és a szakmai tapasztalatai alapján a rendőr tájékoztatta a feleket, hogy ki milyen KRESZ szabályt szegett meg, ami a közlekedési baleset bekövetkezéséhez vezetett. A panaszos a KRESZ 34. §-ának (4) bekezdés a) pontjában foglalt szabályt szegte meg: azt a járművet, mely a balra bekanyarodási szándékot irányjelzéssel jelzi és az úttesten ennek megfelelően helyezkedik el – a KRESZ 31. §-ának (1)-(2) bekezdése szerint – csak jobbról szabad megelőzni. A másik járművezető megszegte a KRESZ 31. §-ának (6) bekezdésében foglalt szabályt: nem győzködött meg a balra kanyarodás megkezdése előtt arról, hogy járműve előzését más jármű megkezdte-e.

Az elkövetett szabálysértések súlyára, és a bekövetkezett balesetre való tekintettel a c. r. főtörzssászlós a figyelmeztetés alkalmazását nem tartotta megfelelő intézkedésnek, helyszíni bírság kiszabását látta indokoltnak. A helyszíni bírságot a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT.34.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás) a 60/2010. (OT.34.) ORFK utasítás 31. pontja, továbbá a Szabs. tv. 39. §-ának (1) bekezdése alapján szabta ki, figyelemmel a Szabs. tv. 99. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra. Az elkövetők a szabálysértés tényét elismerték, így helyszíni bírság kiszabásának volt helye. A rendőr a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatvány aláírása előtt mind a panaszosnak, mind pedig a másik jármű vezetőjének a rá vonatkozó nyomtatványt megmutatta, az aláírás előtti átolvasását javasolta, mivel ez esetben az esetleges téves adat rögzítés észlelhető, illetve amennyiben nem értenek egyet a helyszíni bírság kiszabásával, elállhatnak annak aláírásától. Mivel egyik fél sem jelzett hibát a kitöltött

nyomtatványon, a kiszabott helyszíni bírságot mindkét fél elfogadta – annak jogkövetkezményeiről való tájékoztatást követően – a helyszíni bírság nyomtatvány aláírásával az abban rögzítetteket tudomásul vették. A helyszíni bírság mértéke mindkét személy által elkövetett cselekménnyel arányban álló, 10.000 forint kiszabását helyezte kilátásba a rendőr, amennyiben azt elfogadják.

Az egyik fél (a rendőr arra már nem emlékezett, hogy melyikük) érdeklődött afelől, hogy mi történik abban az esetben, ha nem helyszíni bírságot alkalmaz a rendőr, aki azt a tájékoztatást adta, hogy ebben az esetben helyszíni szemlét tart és szabálysértési feljelentéssel él az elkövetett közlekedési szabálysértés miatt. Mivel mindkét fél elfogadta a rendőr által tett megállapításokat a baleset bekövetkezésének okaként, így a baleset helyszínelése nem történt meg, a rendőr azonban fényképfelvételt készített a helyszínről és járművekről.

A c. r. főörzsászlós a baleset részeseit megfelelő hangnemben, a baleset bekövetkezése miatt megnyugtató módon tájékoztatta a rendőri intézkedés mikéntjéről, és a szankcióról, illetve a szabálysértési eljárás rendjéről, módjáról. A panaszbeadványban szereplő mondat („a KRESZ vizsgán is csak egy pontos és senki nem tudja”) elhangzott, azonban más formában: a rendőri intézkedés befejezését követően a felekkel a megnyugtató végűt még beszélgetett a rendőr, illetve – emlékezete szerint – a kárbejelentő lap kitöltésében is kérték a segítségét. A beszélgetés során több kérdés is felmerült a hatályos közlekedésrendészeti szabályokkal kapcsolatban, melyek a járművezetők körében nem ismertek, vagy a járművezetési vizsgát követően feledésbe merülnek. Ekkor terelődött a beszélgetés a járművezetés oktatása és a vizsgáztatás irányába (amire a rendőrnek gépjárművezető szakoktatóként van ráhatása, és tapasztalatokkal is rendelkezik ezen a területen). Ezen beszélgetés alkalmával –ami tehát nem sértő kijelentés volt, és nem vonatkozott egyik fél által elkövetett szabálysértésre sem – mondta a c. r. főörzsászlós, hogy olyan kérdés van a KRESZ vizsgán, ami fontos és a vizsgán csupán egy pontot ér, ugyanakkor a közlekedésben akár életek is múlhatnak rajta. A beszélgetés rövid ideig tartott, néhány közlekedésrendészeti szabályt érintett, amelynek befejezését követően a rendőr a helyszínről távozott.

e) A helyszínen jelenlevő rendőrhallgató is jelentést készített a panaszolt rendőri intézkedés tekintetében. A dokumentum szerint a kérdéses napon 7 órától 15 óráig látott el szolgálatot a rendőrhallgató a c. r. főörzsászlóssal, amikor is a délelőtti órákban a TIK ügyeletes utasítására megjelentek a helyszínen anyagi káros baleset miatt, mivel baleseti helyszínelőt kért a helyszínre az előzőleg ott intézkedő r. főörzsőrmester.

Kérkezésükkor a r. főörzsőrmester c. r. főörzsászlósnak elmondta, mi történt, illetve, hogy a helyszínt a részesek megváltoztatták, majd az intézkedést átadta.

A c. r. főörzsászlós a felek meghallgatása előtt a napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát, valamint beosztási helyét. A meghallgatást követően alkoholszondát alkalmazott (negatív értéket mutatott mindkét fél esetében). Ezt követően a járművezetőkkel közölte, hogy ki milyen KRESZ szabályszegést követett el és 10.000 forintos helyszíni bírságot ajánlott fel, amennyiben elfogadják.

A panaszos, hogy miért nem helyszíneli le a rendőr a történeteket, aki erre azt válaszolta: ha elfogadják a helyszíni bírságot, akkor fényképeket és jelentést készít és bírsággal zárja az intézkedést. A panaszos megkérdezte továbbá, hogy ha nem fogadja el a bírságot, akkor mi történik. A c. r. főörzsászlós közölte, abban az esetben kötelezően szabálysértési feljelentést

kell készítenie és le kell folytatnia a helyszínelést. A panaszos ezeket tudomásul vette és közölte, hogy a helyszíni bírságot választja.

Az elsőként kiérkező rendőrökre a helyszínen már nem volt szükség, akik a c. r. főörzszászlós engedélyével távoztak.

Az intézkedés mindkét gépjárművezető részére 10.000 forintos helyszíni bírsággal zárult, amit mindketten elfogadtak és tudomásul vettek. A helyszíni bírságolást követően az intézkedést befejezték, és elhagyták a helyszínt.

7) A 2019. június 28-ai rendőri intézkedéssel összefüggésben a D. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának r. törzszászlósa az alábbi jelentést készítette.

2019. június 28-án 7 óra 30 perctől 20 óra 30 percig szolgálatparancsnoki feladatokat látott el a D. városi Rendőrkapitányságon, a szolgálatparancsnoki irodában. A r. törzszászlós a panaszossal nem találkozott, így a panaszban foglaltakra nyilatkozni érdemben nem tud, mivel a történetekről iratok alapján szerzett tudomást.

A rendőr továbbá megjegyezte, hogy a rendőrkapitányságra lépő panaszos, bejelentő, idézett személy a portán ülő fegyveres biztonsági őrral találkozik, ő fogadja őket, nem pedig a szolgálatparancsnok. Amennyiben valaki feljelentést kíván tenni, akkor a fegyveres biztonsági őrről rendőrnek szól, ha idézett a személy, akkor az őt beidéző rendőrnek, valamint a bent lévő illetékes parancsnoknak, és ezt rögzíti a beléptetési naplóban. Hivatali munkaidőben ez minden esetben így történik, ezekről az eseményekről a szolgálatparancsnok nem tud.

8) A D. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának vezetője 2019. szeptember 9. napján kelt levelében a panaszost az alábbiakról tájékoztatta.

A panaszost 2019. június 24-én 9 óra 20 perckor az előzésre vonatkozó szabályok megsértése szabálysértésének elkövetése miatt 10.000 forint helyszíni bírsággal sújtották, aki ezzel összefüggésben kérelmet terjesztett elő, mert a kiszabott helyszíni bírságot nem találta jogszerűnek.

Az osztályvezető a kérelemben leírtakat megvizsgálta, azokkal nem értett egyet. Álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy a jogsértés megvalósulását a panaszos vitatja, nem ad alapot arra, hogy a hatóság ne állapítsa meg a felelősségét a szabálysértés kapcsán. A Szabs. tv. alapján, amennyiben a szabálysértés elkövetését elismeri, és a helyszíni bírság kiszabását aláírásával tudomásul veszi, úgy jogorvoslatnak helye nincs. A panaszos pedig a helyszínen a szabálysértés elkövetését elismerte, azt a helyszíni bírság tömbön aláírásával igazolta.

A balesetet helyszínelő rendőr jelentésében részletesen feltárta az intézkedés körülményeit. Az intézkedés során a panaszost és a baleset másik részét a rendőr tájékoztatta a rendőri intézkedés, és a szabálysértés eljárás menetéről. A panaszos a KRESZ 34. §-ának (4) bekezdés a) pontjában foglalt szabályt szegte meg (azt a járművet, ami a balra bekanyarodási szándékot irányjelzéssel jelzi és az úttesten ennek megfelelően helyezkedik el – a KRESZ 31. §-ának (1)-(2) bekezdései szerint –, csak jobbról szabad megelőzni), a helyszínen a jogsértést elismerte, így a szabálysértési hatóság döntése jogerőre emelkedett. A Szabs. tv. 99/A. §-ában foglaltakra figyelemmel nincs lehetőség a kiszabott helyszíni bírság visszavonására, módosítására.

III.

A Testület a panasznak a helyszíni bírság kiszabására vonatkozó része tekintetében felhívja a figyelmet a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
 - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója, vagy
 - bd) az idegenrendészeti szerv főigazgatója
- bírálja el.

A Testület idézett rendelkezése szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.)

tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben kiszabott helyszíni bírság jogszerű, összegét tekintve arányos volt-e.

IV.

A.

A panaszos sérelmezte a vele szemben 2019. június 24-én történt rendőri intézkedés során az intézkedő rendőrök által adott tájékoztatás nem megfelelő módját: az elsőként kiérkező rendőrök azt közölték, hogy nem tudnak helyszínelni, illetve közölték, hogy a helyszínelésre érkező rendőrök majd mindkét felet megbüntetik. A helyszínre másodikként kiérkező rendőr vonatkozásában panaszolta a panaszos, hogy őt próbálta „lebeszélni” a helyszínelésről, illetve nem volt érthető számára, hogy a rendőr milyen szabályszegésre hivatkozott, és a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatványon a szabálysértés okaként valótlan tényről rögzített. **A Testület a**

panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége 2019. június 24-én.

A panaszbeadvány és a rendőrségi iratok egyezést mutatnak abban, hogy a rendőri intézkedés indoka az volt, miszerint anyagi kárral járó közlekedési baleset történt, aminek a panaszos volt az egyik részese, és ami miatt rendőri intézkedést kért.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 19. pontja értelmében a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: ellátja a segélyhívó számok fogadásából eredő feladatokat. Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak.

A Testület megítélése szerint a segélyhívó számra tett panaszosi bejelentés bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében – az Rtv. idézett 13. §-a alapján – az intézkedési kötelezettséghez szükséges feltételt megteremtette. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos sérelmezte a helyszínre elsőként érkező rendőrök által adott tájékoztatást: azt, hogy a meghallgatást követően azt mondták, hogy ők helyszínelni nem tudnak, amennyiben a panaszos ragaszkodik a helyszíneléshez, másik rendőrt hívnak, aki majd mindkét felet megbüntetik.

A helyszínen elsőként megjelenő r. főtörzsőrmester jelentése szerint ő a panaszost és a másik gépkocsi vezetőjét, illetve a járműveket a nyilvántartásokban leellenőrizte, mindkét felet meghallgatta, illetve mind két járművet megtekintette. Tekintettel arra, hogy nem volt egyértelmű a baleset okozásáért felelős személy, egyik sem ismerte el magát hibásnak, a TIK ügyeletesén keresztül balesethelyszínelőt kért, akinek átadta a helyszínt a további intézkedés megtétele céljából. A r. főtörzsőrmester a helyszínen felvilágosítást nem adott, mivel a felek nem tudtak megegyezni a felelősségről, illetve nem is próbálta lebeszélni a panaszost a helyszínelésről. A r. főtörzsszázlós csoportparancsnok jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a r. főtörzsőrmester az igazoltatások és az adatok ellenőrzését követően megkérdezte a feleket, illetve azt is, hogy meg tudnak-e egyezni, akik azonban vitatták, hogy ki lehet a felelős a baleset bekövetkezéséért. Ezért a r. főtörzsőrmester közölte: mivel rendőri intézkedést kértek, a rendőrségnek kötelessége

szankciót alkalmazni, ami lehet figyelmeztetés, helyszíni bírság vagy szabálysértési feljelentés. Amennyiben sikerül megegyezniük és kitöltik a kárbejelentőt, akkor a rendőrök részéről egy figyelmeztetéssel zárul az intézkedés, ha viszont nem tudnak megegyezni, baleseti helyszínelő megy a helyszínre kérni. A két fél nem egyezett meg, ezért a r. főtörzsőrmester a TIK ügyeletén keresztül helyszínelőt kért a helyszínre. A panaszos azon kérésére, hogy a r. főtörzsőrmester helyszíneljen, a csoportparancsnok közölte, hogy a rendőr körzeti megbízott, aki nem tudja végrehajtani ezt a speciális feladatot, amihez mérőeszköz kell, azt a baleseti helyszínelő tudja végrehajtani. Azt is elmondta – panaszosi kérdésre –, hogy a baleseti helyszínelő szankciója lehet figyelmeztetés, helyszíni bírság vagy feljelentés, aki ezt a helyszín dönti el.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség (segítségnyújtási és) felvilágosítás-adási kötelezettségét: a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható (az ultima ratio elve alapján), vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne.

A Testület utal továbbá a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre – az Rtv. fentebb idézett 13. §-ának (1) bekezdése mellett –, amit a Szolgálati Szabályzat 9. §-a azzal egészíti ki, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A Testület a bizonyítékok alapján azt találta életszerűbbnek, hogy a rendőrség megfelelően eleget tett a rendőri intézkedés mibenlétével kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének, amellyel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszbeadvány szerint a másodikként a helyszínre érkező rendőr megpróbálta őt a helyszínelésről lebeszélni (az eljárás lezárásáig nem tudja megjavíttatni a gépkocsit, az eljárási költség és a büntetés összege sokkal magasabb lehet, a kárszakértők hoznak döntést, a legtöbb esetben 50-50%-ot „ítélnek”). A panaszos sérelmezte azt is, hogy a rendőr más szabályszegésre hivatkozott szóban, mint amit a nyomtatványon rögzített.

A rendőrségi dokumentumok közül a panaszos segélyhívó számon tett bejelentését rögzítő felvételen hallható, hogy a panaszos rendőri intézkedést kér a baleset helyszínén. Az elsőként a helyszínre érkező r. főtörzsőrmester jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a helyszínelést folytató rendőr nem próbálta lebeszélni a panaszost a helyszínelésről, hanem a feleket meghallgatta, őket felvilágosította, hogy mit hibáztak, és részükre egy-egy helyszíni bírságot ajánlott fel, amit mindketten elfogadtak. A csoportparancsnok jelentésének vonatkozó része szerint a baleseti helyszínelő a feleket meghallgatta a balesettel kapcsolatosan, majd közölte velük, milyen KRESZ szabályszegést követtek el, ami a baleset bekövetkezéséhez vezetett, és mindkettőjüknek 10.000 forintos helyszíni bírságot ajánlott fel. A panaszos kérdésére, hogy miért nem helyszínel a rendőr, azt válaszolta: ha elfogadják a helyszíni bírságot, akkor jelentést és fényképeket készít, bírsággal zárja az intézkedést. A panaszos azon kérdésére, ha nem fogadja el a bírságot, mi történik, a

rendőr azt válaszolta, hogy ebben esetben kötelezően szabálysértési feljelentést kell készítenie, és le kell folytatnia a helyszínelést. A panaszos a helyszíni bírságot választotta. A c. r. főtörzsszáslós helyszínelő jelentésében előadta, hogy meghallgatta a balesetben részes feleket, megvizsgálta a baleset helyszínét és a járműveket, majd tájékoztatta őket, ki milyen KRESZ szabályt szegett meg, ami a baleset bekövetkezéséhez vezetett.

A rendőri jelentésben és a helyszíni bírságról szóló nyomtatványon azonos jogszabályi hivatkozás szerepel: a panaszos a KRESZ 34. §-ának (4) bekezdés a) pontjában foglalt szabályt szegte meg: azt a járművet, mely a balra bekanyarodási szándékot irányjelzéssel jelzi és az úttesten ennek megfelelően helyezkedik el – a KRESZ 31. §-ának (1)-(2) bekezdése szerint – csak jobbról szabad megelőzni.) A c. r. főtörzsszáslós az elkövetett szabálysértések súlyára, és a bekövetkezett balesetre való tekintettel a figyelmeztetés alkalmazását nem tartotta megfelelő intézkedésnek, helyszíni bírság kiszabását látta indokoltnak.

A Testület a panasz ezen részénél is hivatkozik a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségről szóló, Rtv. 13. §-ára, a Szolgálati Szabályzat fentebb ismertetett 9. §-ára, valamint az Rtv. 24. §-ára (tájékoztatási kötelezettség). Ezek mellett utal a Szabs. tv. 99. §-ának (1) bekezdésében foglalt azon rendelkezésre, miszerint helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye.

Az ORFK utasítás V. fejezete tartalmazza továbbá a balesetek miatti eljárások rendjét. Az elsődleges intézkedések (24. A bejelentést követően a lehető legrövidebb időn belül történő helyszínre vonulás, és a körülmények tisztázása; 25. Annak során a helyszíni eljárás gyors, pontos, szakszerű, rekonstruálható és hiteles lefolytatása; 26. A helyszínre érkezést követően a felvilágosítás-kérés keretében szükséges kérdésekről tájékozódás; 27. Az összegyűjtött elsődleges adatok értékelése – felmerül-e bűncselekmény / szabálysértés gyanúja, történt-e rendkívüli halál. Amennyiben valamelyik felmerül, úgy a helyszíni eljárást a baleset jogi minőségének megfelelően a büntető- / a szabálysértési / a közigazgatási hatósági eljárás szabályai alapján kell lefolytatnia a helyszínelőnek, illetve a bizottságnak) mellett a helyszíni eljárás végrehajtásának módja is szerepel az ORFK utasításban: 30. Az utasítás 31. pontjában foglalt esetet kivéve, ha a balesettel összefüggésben szabálysértés gyanúja merül fel és a) a szabálysértési eljárás helyszíni megindítására kerül sor, úgy szemlét kell végrehajtani, melyről jegyzőkönyvet kell felvenni; a helyszín állapotát leírással, a mérések eredményeit is tartalmazó helyszínvázlaton, továbbá képfelvételen kell rögzíteni, b) a szabálysértési eljárás helyszíni megindítására nincs lehetőség, a helyszín meg szemlélése során tett megállapításokról jegyzőkönyvet kell felvenni; a helyszín állapotát leírással, a mérések eredményeit is tartalmazó helyszínvázlaton, továbbá képfelvételekkel való rögzítés. Az ORFK utasítás 31. pontja szerint (erre hivatkozott a rendőr): szóbeli figyelmeztetést alkalmazni vagy helyszíni bírságot kiszabni – a jogszabályi feltételek teljesülése esetén is – csak abban az esetben lehet, ha a baleset személysérülést nem eredményezett, és közlekedési vagy közlekedés körében elkövetett más bűncselekmény gyanúja nem merült fel. Az ORFK utasítás 32. pontja szerinti további szabály, hogy amennyiben sem bűncselekmény, sem szabálysértés gyanúja nem merül fel, és rendkívüli halál sem történt, a baleset körülményeit az általános szempontokra tekintettel az Rtv. 32. §-a szerinti felvilágosítás-kérés keretében a jelenlévők megkérdezése, továbbá a helyszín megtekintése révén tisztázni kell. A tett megállapításokról jelentést kell készíteni, és a helyszín állapotát az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel, képfelvételekkel kell dokumentálni.

A rendőrség által megjelölt, a KRESZ 34. §-a tartalmazza az előzés szabályait. A jogszabályhely (4) bekezdésének a) pontja szerint csak jobbról szabad előzni azt a járművet, amely a balra

bekanyarodási szándékot irányjelzéssel jelzi és az úttesten a 31. § (1) vagy (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően helyezkedik el.

a) A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy a másodikként kikerkező rendőr megfelelően eleget tett az – Rtv.-ben és a Szolgálati Szabályzatban foglalt, illetve az ORFK utasításban tovább részletezett – intézkedési kötelezettségének: mindkét felet meghallgatta (a Rtv. 32. §-a szerinti felvilágosítás-kérés keretében), a helyszínt és a járműveket megtekintette, illetve felvételeket készített. A baleseti helyszínelő rendőr – a rendőrségi állítást elfogadva – tájékoztatást adott az eljárás tekintetében, majd nem a legenyhébb jogkövetkezményt (a figyelmeztetést) alkalmazta: helyszíni bírság kiszabását ajánlotta fel (egyúttal tájékoztatta a panaszzost: ha azt nem fogadja el, szabálysértési feljelentést tesz), amelyre az ORFK utasítás 31. pontja is lehetőséget biztosított a konkrét esetben (személy sérülés nem történt, közlekedési / közlekedés körében elkövetett más bűncselekmény gyanúja nem merült fel). **A Testület megállapítása szerint – valószínűbbnek tartva a rendőrségi állítás valóságát – a rendőr megfelelően eleget tett az intézkedési kötelezettségének, továbbá az Rtv. 24. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettségének, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

b) A Testület felhívja a figyelmet a Szabs. tv. fentebb hivatkozott 99. §-ára, amelynek (1)-(3) bekezdései szerint helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A helyszíni bírság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig (hat hónapon belül újabb szabálysértés elkövetése esetén hetvenezer forintig) terjedhet. Ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bírság kiszabását – a helyszíni bírság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló tájékoztatás után – aláírásával igazoltan tudomásul veszi, a helyszíni bírság ellen nincs helye jogorvoslatnak.

Az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékéről, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénnyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 63/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza a panaszos által elkövetett szabálysértést: a Szabs. tv. 218. §-a szerinti, az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése szabálysértését, amely miatt 10.000 forint helyszíni bírság kiszabásának van helye (, a pénzbírság összege ez esetben pedig valóban magasabb összeg: 20.000 forint).

A Testület felhívja a panaszos figyelmét arra, hogy a helyszíni bírság egy sommás eljárási mód: az eljárás anélkül, hogy elkezdődne, máris befejeződik. A felelősségre vonás, a szabálysértési felelősség megállapítása egyidejűleg történik meg azzal, hogy ez esetben az elkövető elismeri a szabálysértés elkövetését, és a további jogorvoslati lehetőségről lemond. A bírság kiszabása egy sajátos „alku” (de nem alkudozás!) eredménye. Az elkövető nem kötelezhető arra, hogy a helyszíni bírságolásnak alávesse magát, ugyanakkor a hatóság részéről eljáró személy sem köteles ebben a sommás formában elbírálni a szabálysértést, és bármikor választhatja a helyszíni idézést vagy feljelentést is. (Kommentár a szabálysértési törvényhez. Szerző: dr. Cserép Attila, dr. Fábián Adrián, dr. Rózsás Eszter)

A Testület a bizonyítékok alapján azt találta valószínűbbnek, hogy a rendőrség megfelelően eleget tett a helyszíni bírság mibenlétével kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének, amellyel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Tekintettel arra, hogy a panaszos aláírta a nyomtatványt, azzal elfogadta az abban foglaltakat, arra való hivatkozás, hogy napokkal később olvasta a dokumentumot el, nem elfogadható.

B.

A panaszos sérelmezte a vele szemben 2019. június 28-án, a D. városi Rendőrkapitányság épületében „az ügyfeleket fogadó személy” részéről történt téves felvilágosítást: az illető egyrészt azt mondta, hogy a helyszíni bírság elfogadását követően nem tehet panaszt, másrészt pedig azt mondta, hogy a határozat kézhezvételét követően mehet vissza a panaszos a rendőrségre (panaszt tenni). **A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát.**

A panasz ezen része tekintetében a rendőrségi dokumentumok között az szerepel, hogy a D. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának r. törzsszázlója látott el a kérdéses napon szolgálatparancsnoki feladatokat, a szolgálatparancsnoki irodában. Ő a panaszossal nem találkozott, ugyanakkor azt is elmondta, hogy a helyi rendőrkapitányságra belépő (panaszos, bejelentő, vagy idézett) személy a portán ülő fegyveres biztonsági őrral találkozik, aki fogadja őket (ő szól – feljelentő / idézett személy esetén – egy rendőrnek, valamint a bent lévő illetékes parancsnoknak, és ezt beléptetési naplóban is rögzítik. Jelen esetben a rendőrség nem továbbított belépési napló részletet, amiből kiderül, hogy a panaszos valóban járt a megjelölt napon a rendőrség épületében, és bármiféle felvilágosítást kapott.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra megállapításra jutott, hogy a panasz ezen része tekintetében – a rendelkezésre álló szűkös bizonyítékok alapján – a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján jelen ügyben azt a megállapítást tette, hogy a rendőröknek az állampolgári (anyagilag kárt okozó közlekedési balesetre vonatkozó) bejelentés alapján – a közrend védelme érdekében – intézkedési kötelezettségük keletkezett, amelynek során az elsőként és a másodikként a helyszínen megjelenő rendőrök megfelelően intézkedtek, illetve eleget tettek a tájékoztatási kötelezettségüknek, amely által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszosnak a rendőrség épületében történt (állítólagos) megjelenése alkalmával a megfelelő tájékoztatás megtörténte tekintetében a Testület – a rendelkezésre álló szűkös bizonyítékok alapján – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panasz ezen része tekintetében az említett alapjog sérelme nem megállapítható.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. október 29.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Fráterné Dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület